

הגישה ההוליסטית בסייעוד ושיקום: סוגיות ויישומים קליניים

השלמה לתואר ראשון לאחים ואחיות מוסמכות

שנת הלימודים תשע"ב

קורס מס': 01ב290.1749

מרצה: ד"ר ביאטריס שחם, PhD, RN

מטרת הקורס היא להעמיק בסוגיות הוליסטיות טיפוליות בסייעוד ושיקום. הקורס יעסוק באינטראקציה בין גוף, נפש וסביבה והשפעתם על בריאות האדם: נבחן את מקומם של הערכות, משאבים אישיים ואישיותיים, אסטרטגיות התמודדות והשלכתם על איכות החיים של חולים במהלך מחלתם. כמו כן, נדון בישומי המודל הביו-פסיכו-סוציאלי על בסיס ידע קליני ומחקרי.

תכנים:

- התפתחות המודל הביו-פסיכו-סוציאלי של בריאות (WHO,2002)
- הכרה וניתוח מושגים המרכיבים את המודל הביופסיכוסוציאלי
- הכרה וזיהוי משאבים אישיים ואישיותיים
- הכרה וזיהוי משאבי סביבה
- מדדי תוצאות
- ישום המודל בפרקטיקה

מבנה הקורס:

2 שעות שבועיות, ביום א' בין השעות 16.00 - 18.00.

מתודולוגיה

הרצאות פרונטאליות, צפייה בסרטים, לימוד עצמי.

דרישות הקורס:

השתתפות בשיעורים וחומר קריאה חובה.

הערכה

מבחן אמריקאי מסכם בתום הסמסטר.

פרוט התכנים

שיעור	תכנים
1	מבוא, מושגים והגדרות
2-3	לחץ ובריאות
4	הערכה וייצוג מחלה
5	הבדלים אינדיבידואליים: הכרה וזיהוי משאבים אישיים
6-7	הבדלים אינדיבידואליים: הכרה וזיהוי משאבים אישיותיים
8	הבדלים אינדיבידואליים: הכרה וזיהוי משאבים סביבתיים
9-10	דרכי התמודדות עם לחץ ומחלה
12-11	התאוששות, שיקום והחלמה
13	המודל הביו-פסיכו-סוציאלי של בריאות וחולי

רשימת מקורות:

שיעור 1- מבוא, מושגים והגדרות

Klagsbrun J. (2001). Listening and Focusing: Holistic Health Care Tools for Nurses. *Nursing Clinics of North America*, 36.

Milner, Jill . (2003). compassionate care nursing with meaning: incorporating holism into nursing practice. http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3932/is_200311/ai_n9325377/.

שיעור 2- לחץ ובריאות

Selye, H. (1955). Stress and disease. *Science*, 122, 625-631.

Thornton, L., Andersen, B. & Carson, W. (2008). Immune, endocrine, and behavioral precursors to breast cancer recurrence: a case-control analysis. *Cancer Immunology, Immunotherapy*, 57, 1471-1481.

שיעור 3- לחץ ובריאות

לזרוס, ר. & לזרוס, ב. (2001). רגש והגיגון: להבין את הרגשות שלנו. הוצאת זמורה-ביתן, תל-אביב.

שיעור 4- הערכה וייצוג מחלה

Jopson, N. M. & Moss-Morris, R. (2003). The role of illness severity and illness representations in adjusting to multiple sclerosis. *Journal of Psychosomatic Research*, 54, 503-512.

Lord, S., & Robertson, N. (2005) The role of patient appraisal and coping in predicting distress in IVF. *Journal of Reproduction and Infant Psychology*, 23, 319-332.

שיעור 5- הערכה והבדלים אינדיבידואליים: הכרה וזיהוי משאבים אישיים

אנטונובסקי, א. (1998). המודל הסלוטוגני כתיאוריה מכוונת בקידום בריאות. מגמות ל"ט, 170-181.

Hobfoll, S. E. (1989). Conservation of resources: a new attempt at conceptualizing stress. *American Psychologist*, 44, 513-524.

שיעור 6- הערכה והבדלים אינדיבידואליים: הכרה וזיהוי משאבים אישיים

Ironson, G. H., O'Leirigh, C., Weiss, A., Schneiderman, N., & Costa Jr. P.T. (2008). Personality and HIV disease progression: Role of NEO-PI-R openness, extraversion, and profiles of engagement, *Psychosomatic Medicine*, 70, 245-253.

Williams, P., O'Brien, C. D., & Colder, C. R. (2004). The effects of neuroticism and extraversion self-assessed health and health-relevant cognition. *Personality and Individual Differences*, 37, 83-94

שיעור 7- הערכה והבדלים אינדיבידואליים: הכרה וזיהוי משאבים אישיים

Pais-Ribeiro J., da Silva A., Martins, Meneses R. F., Falco, C. (2007). Relationship between optimism, disease variables, and health perception and quality of life in individuals with epilepsy. *Epilepsy and Behavior*, 11, 33-8.

Lee, V., Robin Cohen, S., Edgar, L., Laizner, A., Gagno, A.J. (2006). Meaning-making intervention during breast or colorectal cancer treatment improves self-esteem, optimism, and self-efficacy. *Social Science & Medicine*, 62, 3133-3145.

Gerard J. Molloy, G.J, Randall, G., Wikman, A., Perkins-Porras, L, Nadine Messerli-Bürgy, N. & Andrew Steptoe, A. (2012) Type D Personality, Self-Efficacy, and Medication Adherence Following an Acute Coronary Syndrome. *Psychosomatic Medicine.*,74, 100–106.

שיעור 8- הערכה והבדלים אינדיבידואליים: הכרה וזיהוי משאבים סביבתיים

Ashton, E., Vosvick, M., Chesney, M., Gore-Felton, C., Koopman, C., O' Shea et al. (2005). Social support and dysfunctional coping as predictors of change in physical health symptoms among persons with HIV/AIDS. *AIDS Patient Care and Standards*, 19, 587–598.

Von Ah D, Kang DH, Carpenter JS.(2007). Stress, optimism, and social support: impact on immune responses in breast cancer. *Research in Nursing & Health*, 30, 72-83.

Uchino, B.N. (2004). Social support and physical health: Understanding the health consequences of our relationships. New Haven, CT: Yale University Press.

שיעור 9- דרכי התמודדות עם לחץ ומחלה

Carver, C.S., Scheier, M.F. & Weintraub, J.K. (1989). Assessing coping strategies: A theoretically based approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56, 267-283.

Mavros, M.N, Athanasiou,S., Gkegkes,I., Polyzos,K.A., Peppas,G. & Falagas,M.E.(2011). Do psychological variables affect early surgical recovery? *PLoS One*, 6, e20306.

שיעור 10- דרכי התמודדות עם לחץ ומחלה

Folkman, S. (2001). Coping and health. In Jane S. Halonen and Stephan F. Davis (Eds.). *The many faces for psychological research in 21st century* (pp. 1-19). The society for the teaching of Psychology, Publishers. <http://teachpsych.lemoyne.edu/teachpsych/faces/text/ch01.htm>

Jacoby, A., Austin, J. K. (2007). Social stigma for adults and children with epilepsy. *Epilepsia*, 48, 6-9.

שיעור 11- התאוששות, שיקום והחלמה

Waugh A, Fredrickson B, Taylor, S. (2008) Adapting to life's slings and arrows: Individual differences in resilience when recovering from an anticipated threat. *Journal of Research in Personality*, 42, 1031-1046.

Carlson, L. E., Speca, M., Patel, K. D., & Goodey, E. (2003). Mindfulness-Based Stress Reduction in Relation to Quality of Life, Mood, Symptoms of Stress, and Immune Parameters in Breast and Prostate Cancer Outpatients. *Psychosomatic Medicine* 65:571-581.

שיעור 12- התאוששות, שיקום והחלמה

Leventhal, H., Weinman, J., Leventhal, E. & Phillips, A. (2008). Health Psychology: The search for pathways between behavior and health. *Annual Review of Psychology*, 59, 477-505.

Samson, A & Siam, H. (2008). Adapting to major chronic illness: A proposal for a comprehensive task-model approach. *Patient Education and Counseling*, 70, 426-429.

שיעור 13- המודל הביו-פסיכו-סוציאלי של בריאות וחולי

International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF).
<http://www.who.int/classifications/icf/training/icfbeginnersguide.pdf>
<http://apps.who.int/classifications/icfbrowser/>

Kearney, P.M. (2004). International Classification of Functioning, Disability and Health and nursing. *Journal of Advanced Nursing*, 46, 162-170.